

Copiii joacă pentru copii

Copiii sînt plini de farmec. Cînd se urcă pe scenă — chiar în cazul cînd interpretarea lor nu e desăvîrșită, ba și atunci cînd o „zbiresc” de-a bineloa —, tot „trec rampa” și sînt aplaudați frenetic. Dar, de aici și pînă la reprezentatii în adevăratul înțeles al cuvîntului și de reală tinută artistică, realizate numai cu copii, e o cale foarte lungă. Și cu greu s-ar putea imagina, în alte condiții decît cele ale orînduirii socialiste, ca scenele profesiștilor să fie puse la dispoziția celor mai mici interpreți din toate domeniile artistice.

Evenimentul — fiindcă este, totuși, un eveniment — s-a situat în săptămîna premergătoare datei de 1 iunie, sărbătoarea internațională a copilului.

Ampla desfășurare a spectacolului *Copilarie — ani de aur*, pe scena Teatrului „Ion Creangă”, a fost o revărsare de viață tumultuoasă și tonică, un entuziast și emoționant omagiu adus patriei, partidului, conducătorului său. O chemare, adresată tinerelor generații din lumea întregă, așa cum a răsănat, dealtfel, și mesajul transmis de ansamblul UNICEF al Casei pionierilor și șoimilor patriei din sectorul doi.

Dar această manifestare colectivă, în cadrul căreia toți interpreții se produceau cu maximum de convingere și fiecare părea dăruit cu har, a fost și prilejul de a distinge cîteva autentice speranțe. Este destul să pomenim, în acest sens, de membrii grupului folk de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din sectorul opt, interpreți ai cantatei *Flori pentru România*. Dintre ei, vor răsări, probabil, cîțiva cîntăreți, după cum între elevele Școlii generale nr. 199, care au prezentat o suită de dansuri, se află, poate, viitoare stele ale coregrafiei noastre.

Și pe alte scene din Capitală au avut loc asemenea spectacole, de mai mică amploare, dar nu mai puțin interesante.

Producția cea mai izbutită a fost cea a pionierilor și șoimilor patriei din sectorul cinci, intitulată *Meridianele prieteniei*. Din programul de natură să stîrnească interes, dansul oșenesc, interpretat cu precizie și temperament de un grup de șoimi ai patriei, în costume specifice, s-a remarcat în mod deosebit, fetița conducătoare a jocului dovedind un neobișnuit simț al ritmului. Aplauze binemeritate a stîrnit și grupul vocal al șoimilor care au prezentat melodii populare românești, a cântat solistă, în vîrstă de patru ani, a cîntat „Are marna fată mare...” Sororile Răduceanu, pioniere ceva mai răsărite, au format un admirabil duo de muzică

folk. Ne-a uimit și ne-a emoționat pionierul Cosmin Melițoiu, care, de pe taburetul din fața pianului de concert, nu izbutea să atingă cu picioarele podeaua, dar care a interpretat cu rară sensibilitate și cu subtile nuanțări Bach, Chopin și o compoziție proprie dedicată Anului internațional al copilului. Creдем că pășește, cu acest mic recital, pe drumul consacării.

S-a evidențiat un grup de păpușari de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din sectorul 1, condus cu talent și dăruire de instructoroarea Irina Purece. În decoruri confecționate cu mult simț artistic și minuiind păpuși deosebit de sugestive — un ghem cu doi nasturi = eroul principal, un echer și un prosop = o capră — șase pioniere au interpretat inspirat *Grădina zoologică* de Brîndușa Zaița Silvestru.

În cadrul reprezentației date de pionierii și șoimii sectorului opt, grupul de păpușari condus de profesorul Gabriel Teodorescu — îndrumător cu multă experiență și cu un palmares deosebit de bogat —, spectacolul *Varietăți cu păpuși* s-a bucurat de prețuire unanimă. Cele cinci minuitoare, eleve în clasa a V-a, au contribuit la construirea unor păpuși în stil tradițional, expresive și funcționale. Minuindu-le cu dezinvoltură — atît pe mînă, cît și prin sfori —, dansînd și cîntînd, micile păpușărese au izbutit să dea viață personajelor din textul scris de instructorul lor.

Care dintre aceste foarte tinere actrițe amatoare vor prelua, oare, ștafeta teatrelor noastre de animație ?

Sanda Diaconescu

Jocuri tradiționale de păpuși

Simbolică întîlnire, tocmai în ziua de 1 iunie, Ziua internațională a copilului, în grădinițele înflorite din Muzeul Satului. Ne-am întîlnit acolo, copii și părinți, împinși de aceeași dragoste pentru străvochiul și mereu tinărul „joc popular de păpuși”. Chiar dacă-i cunoșteam pe bătrîni păpușari și spectacolele lor, am fost din nou furați de farmecul proaspăt al jocului.

Pentru cunoscători, ca și pentru copil, un astfel de spectacol are darul de a nu apărea vreodată „prăfuit”. În fața unui astfel de spectacol naiv (un gen de corespondent teatral al picturii naive), devenim noi înșine naivi, ne lăsăm în voia acelei bucurii a jocului, și ne surprindem, uneori, uîtîndu-ne, ușor stîngeriiți, la cei de lingă noi, dacă am ris, cumva, prea cu poftă.

Un deosebit de interesant fenomen s-a dovedit a fi acest lanț cu patru verigi, ce seamănă una cu alta, dar sînt, totuși, atît de diferite. Păpușarul Ion Ciubotaru din Piatra Neamț, „urmașul lui Sascău“, ne-a mărturisit că de 36 de ani îi plimbă pe eroii săi prin trguri, bileiuri și prin cămine culturale. Nici un rid nu le acoperă, însă, chipul : Vasilache, Mărioara, Popa, Diavolul, Moartea. Cîinele sînt personaje colorate, pitorești, pline de temperament. Ritmul e îndrăcit, replicile alternează cu cîntecul și cu dansuri.

Un farmec ingenuu emană dialogul dintre păpuși și cu așa-numitul „Sprec“ (de la a vorbi, în limba germană. „Sprechen“), dialog ce asigură un contact nemijlocit și cu spectatorii, adaptat, spontan, locului și mediei (de fapt, filiația cu teatrul popular și commedia dell'arte este limpede).

Florică Ciubotaru, soția lui Ion Ciubotaru, aduce o notă aparte în spectacol, cu un gen de pantomimă cu păpuși mecanice, mluind o „cutie magică“ asemănătoare cu o orgă mică, la care cele două rînduri de butoane, roșii și negre, pun în mișcare figurinele — Mireasa și Mirele, Nuntașii, Călușarii, Ursarul cu Ursul — într-un ritm vioi, reînviind vechi obiceiuri, în același mod naiv, dar și cu o undă de ironie, și dînd păpușilor un aer oarecum grotesc. Trăsăturile lor, deși asemănătoare, sînt individualizate, totuși, prin atitudine : Mireasa pare bucuroasă și sfioasă sub coroana ei de lămîiță, Mirele, mîndru, cu frac și joben, cei doi Cazaci sînt falnici, o Dansatoare orientală își etalează nureii, Vîntătorul așteaptă să-și trîmbițeze parcă vitejile, în nemîșcare, par un paupotecum, dar figurinele prind viață în ritmul unei sîrbe săltărețe. Păcat, însă, că în locul caterinței de iarmaroc a apărut un patefon ce poluează atmosfera de epocă.

Varianta prahoveană, aceea a păpușarului Ion Bari (în vîrstă de 75 de ani) pare mai elaborată. În timpul prologului cîntat, Vasilache se lasă „cheșnat la rampă“, ca o adevărată vedetă, în sfîrșit, apare, dă mîna cu prietenul său, „Sprec“-ul, și se prezintă : Vasilache Vasiloiu. Mărioara apare numai după ce o strigă de mai multe ori copiii. Are ceva oriental în linia migdalată a ochilor, podoabele ei sînt mai bogate. Urmează o scenă „erotică“, cuplul se sărută cu foc. Bastonade, scene „horror“ (dansul Popii cu sicriul gol), mai apar două personaje — Calul (jucărie) și Geamnașul —, pe lingă celelalte cunoscute.

Ion Bari devine „Sprec“ la spectacolul fratelui său buzoian, Gheorghe Mocanu. Și de data aceasta, spectacolul debutează cu un cîntec, o doină ; bocetul la moartea Mă-

Păpușarul Ion Ciubotaru din Piatra Neamț

rioarei e mai dramatică ; Mărioara e mai „dulce“ ; costumul roșu îl face pe Vasilache, pare-ă, mai diabolic cînd îi spune Dracului : „Du-te dracului !“

A patra variantă aparține păpușarului Ion Borcea din Ialomița, cel care anunță, ca la bilei, fiecare număr din program, suflînd într-un corn (de carton). Mărioara lui este „turcoaică“ și dansează languros în ritmul tamburinei. Publicul bisează ; atunci, Mărioara și Vasilache „atacă“ un tangou, Vasilache se întoarce și întrebă : „E frumos ?“, iar noi răspundem în cor : „Daaa !“ Ciocanul, instrument contondent, este înlocuit, aici, cu făcălețul, mai „domestic“, atunci cînd Mărioara se dovedește a fi o femeieșcă încăpățînată : dar nici ea nu se lasă și „răspunde“ cu mătura. Diavolul sforăie ca un armăsar, sicriul e „pur“, lăcnit în alb (la ceilalți era roșu sau cafeniu). Cîinele este fieros și îl prinde pe Vasilache de nasul lung.

Fiecare variantă reliefează forța satirei, veștejînd tare sociale și vicii, bătîndu-și joc de diavol și chiar de neagra Moarte. Ungorul caracteristic poporului nostru, umor hitru și cu miez, răzbate din întregul scenariu, ca și din fiecare seventă în parte. Niciodată morala nu apare cu ostentație, fiind implicită.

Să le mulțumim acelor care ne-au dăruit bucuria jocului popular de păpuși : Institutului de studii etnologice și dialectologice, Teatrului „Tîndărică“ și ospitalierei gazde, Muzeul Satului.

Ioana Mărgineanu